

FORVENTER NEJ-BEVÆGELSE

Forsker: Industriforlig er billigt for arbejdsgiverne

Arbejdsmarkedsforsker og professor Henning Jørgensen mener, at arbejdsgiverne har fået store fordele med den overenskomstaftale, der er indgået på industriens område.

En tilfreds direktør for Dansk Industri Lars Sandahl Sørensen (forrest) efter afslutningen på overenskomstforhandlingerne.

Philip Davali/Ritzau Scanpix

★ OK 2020

ur@arbejderen.dk

Den overenskomstaftale, der søndag blev indgået på industriens område, er en billig omgang for arbejdsgiverne, mener arbejdsmarkedsforsker og professor Henning Jørgensen fra Aalborg Universitet.

– Arbejdsgiverne får meget lave omkostningsstigninger med den her aftale, siger Henning Jørgensen.

Dermed er han lodret uenig i, at arbejdsgiverne ikke har fået noget med den aftale, der er indgået.

– De har fået ganske meget. Den samlede økonomiske ramme for aftalen er lille i betragtning af, hvordan profitterne har udviklet sig de sidste seks år, boom i aktiekurserne, og direktørlønninger, der er eksploderet, understreger Henning Jørgensen.

– Resultatet er marginalt bedre end aftalen fra 2017 ved de seneste overenskomstforhandlinger. Men det skal ses i lyset af, at vi har haft historisk lave lønstigninger ved de sidste tre overens-

komster. Der er ikke sket en omfordeling. Det betyder, at uligheden stiger, og at mange af dem, der skaber værdierne,

Den samlede økonomiske ramme er lille i betragtning af, hvordan profitterne har udviklet sig de sidste seks år, boom i aktiekurserne og direktørlønninger, der er eksploderet.

HENNING JØRGENSEN,
ARBEJDSMARKEDSFORSKER

komster. Der er ikke sket en omfordeling. Det betyder, at uligheden stiger, og at mange af dem, der skaber værdierne,

En undersøgelse, som tænketanken

Kraka publicerede for et par måneder siden, viser, hvordan direktørernes lønninger er stukket af fra de almindelige arbejderlønninger.

I 2002 var den gennemsnitlige direktørløn i virksomheder med flere end 1000 fuldtidsansatte otte gange højere end den gennemsnitlige løn for de ansatte, mens den i 2016 i gennemsnit var blevet 22 gange højere.

Det svarer til næsten en tredobling af løngabet mellem direktører og deres ansatte.

Siden søndag har fagbevægelsens top sammen med flere eksperter haft travlt med at fremhæve industriforliget som rigtig godt for alle grupper af medlemmer.

– Men om noget er godt, kommer jo an på, hvilke forventninger man har haft. Forventningerne har været meget forskellige, men min oplevelse er, at forventningerne generelt har været meget højere hos lønmodtagerne end de procentsatser, vi ser i aftalen, siger Henning Jørgensen.

Her henviser han blandt andet til mindstelønnen, der kommer til at stige med to en halv kroner om året i løbet

af de tre år, overenskomsten varer. Altså en stigning på syv en halv krone. Det bringer mindstelønnen op på 127,15 kroner den 1. marts 2022.

– Det er langt fra de krav om en stigning af mindstelønnen på mellem 25 og 30 kroner, som er på byggeriets område, påpeger Henning Jørgensen.

Det, der bliver fremhævet som den største sejr i overenskomstaftalen, er, at fritvalgskontoen stiger fra fire til syv procent over tre år. Med fritvalgskontoen kan den enkelte selv bestemme, om han eller hun vil bruge pengene til mere i løn, pension eller fridage.

Henning Jørgensen påpeger, at det samtidig står i overenskomstaftalen, at den stigning medregnes i forbindelse med de efterfølgende lokale lønforhandlinger ude på de enkelte arbejdspladser.

Industrioverenskomsten er en såkaldt minimallønsoverenskomst, hvor sædvanligvis kun mindstelønnen fastlægges i den centrale overenskomstaf-tale, mens lønnen i øvrigt forhandles på den enkelte arbejdsplads.

– At fritvalgskontoen nu stiger, vil helt sikkert påvirke de lokale lønforhandlinger negativt. De vil begrænse, hvad man kan få lokalt, konstaterer Henning Jørgensen.

FIK FORHINDRET EFTERLØN AD BAGDØREN

Han peger i øvrigt på, at kravet oprindeligt var en stigning på fire procent af fritvalgskontoen. Det har arbejdsgiverne forhindret, ligesom de også har sikret sig, at pensionsindbetalingerne ikke stiger.

– Arbejdsgiverne har villet forhindre en slags efterlønsordning indført ad bagdøren, vurderer Henning Jørgensen.

Han formoder, at der har været snakker mellem Socialdemokratiet og dele af fagtoppen om at hjælpe en ordning for nedslidte seniorer på vej.

– Der har ligget idéer om, at med en øgning af fritvalgskontoen med fire procent og en øget pensionsindbetaling kunne der stykkes en finansiering sammen, hvor den enkelte brugte overenskomstpenge, samtidig med at der blev tilført nogle yderligere penge fra staten. Den plan har arbejdsgiverne været dygtige til at imødegå, mener arbejdsmarkedsforskeren.

ØREMÆRKET FORÆLDREORLOV

Industriforliget indfører også mere øremærket forældreorlov til mænd.

I dag giver industrioverenskomsten ret til 13 ugers forældreorlov med fuld løn, som skal afholdes, inden barnet er fyldt et år. Forældrene har hver fem uger, mens de sidste tre uger kan bruges af enten mor eller far.

Med den nye overenskomstaf-tale øges forældreorloven med fuld løn til 16 uger. De ekstra tre uger er øremærket til far.

– Det bliver solgt som en stor forbedring. Men det skulle under alle omstændigheder have været indført i 2021 på grund af et EU-direktiv på området, påpeger Henning Jørgensen.

– Kvinderne får ikke bedre muligheder, og der er ikke nogen pligt for mændene til at afholde den øremærkede forældreorlov. Danmark er stadig langt bagefter de andre nordiske lande på det her område, tilføjer han.

SOCIAL DUMPING

På byggeriets område står effektive redskaber til at bekæmpe social dumping højt på listen over overenskomstkra-v.

Det samme er ikke tilfældet på industriens område, men der er indført en

række hensigtserklæringer omkring social dumping i den nye aftale.

For eksempel vil CO-industri og Dansk Industri nedsætte et udvalg, der skal se på, hvordan arbejdsudleje fungerer. Arbejdsudleje er, når en virksomhed lejer arbejdskraft fra et udenlandsk firma.

Et andet udvalgsarbejde skal handle om udviklingen i andre ansættelsesformer end almindeligt fuldtidsarbejde.

Og endeligt indføres en tekst om, at overenskomstparterne anbefaler, at virksomhederne orienterer tillidsrepræsentanten inden brug af udenlandske firmaer til at lave arbejde for dem i Danmark.

– Her er alene tale om orientering og gode viljer. Hvis ikke der følger rettigheder og regulering med, hjælper det ikke noget. Der er reelt ikke sket en dyt i forhold til indsats mod social dumping ad faglig vej siden 2010, hvor der blev indført 48-timers-møder gennem overenskomstforhandlingerne, konstaterer Henning Jørgensen.

FORVENTER NEJ-BEVÆGELSE

Han forventer, at der vil komme en bevægelse for at stemme nej til overenskomstaf-taler, der følger den økonomiske ramme, som er lagt med industriforliget.

– Jeg tror, at en nej-bevægelse vil kunne få vind i sejlene. Det, der vil kunne samle de forskellige faggrupper, er for mig at se et krav om en højere økonomisk ramme i en situation, hvor samfundet aldrig har været rigere, og virksomhederne aldrig har tjent så meget.

Toppen i CO-industri har aktiveret et stort kommunikationsapparat for at få formidlet ud til medlemmerne, hvor godt industriforliget er. Kampagnen for at stemme ja kører allerede nu massivt på hjemmesider og sociale medier.

ABONNÉR NU!
kun 100 kr om måneden

arbejderen.dk/abo

Fordi det ikke er lige meget, hvor du læser dine nyheder